

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 11

NOVEMBER 2010

**AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE
TAAL – VRAESTEL 1**

PUNTE: 100

TYD: 2 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 16 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit DRIE afdelings.

AFDELING A: Leesbegrip – VRAAG 1 – 3	(30 punte)
AFDELING B: Opsomming – VRAAG 4	(10 punte)
AFDELING C: Taal – VRAAG 5 – 9	(60 punte)
2. Lees alle instruksies noukeurig deur.
3. Beantwoord AL die vrae.
4. Begin elke afdeling op 'n NUWE bladsy.
5. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
6. Laat 'n reël oop na elke antwoord.
7. Skenk veral aandag aan spelling en sinskonstruksie.
8. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A: LEESBEGRIP**VRAAG 1: TYDSKRIFARTIKEL**

Lees die onderstaande teks en beantwoord die vrae.

Lady van GELUK ...

1. Met haar gesig vol plooië, steel sy sommer jou hart. Vol jong-hondjie-pret rol sy oor die mat, en wanneer haar mens-ma sê: “Ma se Lady”, spring sy teen haar bene op en lek en soen haar.
2. Ja, Lady is weer op haar bene nadat die karnallie van 17 kg so byna gesterf het toe ’n mes in haar maag beland het. Dis nie omdat Lady ’n vraat was nie, volgens Patrys Swanepoel wat in Mpumalanga woon, dit was maar net pure kou-lus.
3. Haar niggie, Mia Swanepoel (8), het kom kuier en sy het die kind se vleis gesny. Sy dink Mia het die mes laat val, waarna Lady aan die steel begin kou en dit toe ingesluk het.
4. Later het Lady op haar skoot gesit. Sy was doodstil. Sy was die vorige week by die veearts met katgriep en sy was nog slaperig en sy wou nie eet nie.
5. Die volgende oggend het sy besef iets is fout. Lady se stoelgang was pikswart en bloederig, haar tandvleis en oogvliese was spierwit. Sy het Lady stukkies gekookte hoender probeer voer, maar sy wou niks eet nie.
6. Patrys het in haar motor geklim en na die veearts gejaag. Lady het ’n hoë koors gehad toe hulle by die kliniek opdaag. Dr. Caroline Dowsing het aan haar magie gevoel en die linkerkant was hard. Toe die X-strale geneem is, was hulle stomgeslaan. Die handvatsel van die mes en ’n deel van die lem was in haar maag, terwyl die res van die lem in haar slukderm vasgesit het.
7. “Ek moes besluit óf ek laat Lady opereer óf hulle moet haar uitsit,” sê Patrys. Dr. Peter Kirchner het haar buik oopgesny en ’n plastiekbuis oor die lem geplaas. Hy het die mes versigtig uitgetrek en die wond met 19 steke toegemaak.
8. Na net drie dae in die hospitaal was Lady weer terug in haar mandjie by die huis.

[Verwerk uit: *Huisgenoot*, 21 Januarie 2010]

VRAE

- 1.1 Waarom, dink jy, is “Lady van Geluk” ’n geskikte opskrif? (2)
- 1.2 1.2.1 Wie of wat is Lady? (1)
- 1.2.2 Motiveer jou antwoord by VRAAG 1.2.1 deur om ’n deel van ’n sin uit paragraaf 1 aan te haal. (1)
- 1.3 Wie is Lady se mens-ma? (1)
- 1.4 Lady het die mes ingesluk omdat sy altyd hongerig is.
- 1.4.1 Sê of die stelling WAAR/ ONWAAR is. (1)
- 1.4.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 1.4.1 deur ’n woord uit paragraaf 2 aan te haal. (1)
- 1.5 In watter provinsie bly Lady? (1)
- 1.6 Watter EEN woord in paragraaf 4 beskryf haar bewegings? (1)
- 1.7 Waaraan het Lady ’n week gelede gely? (1)
- 1.8 Aan watter TWEE simptome het sy toe gely? (2)
- 1.9 Hoe het die mens-ma besef dat daar iets verkeerd was met Lady? Noem enige TWEE simptome. (2)
- 1.10 Waarmee wou sy Lady voer? (1)
- 1.11 Hoe het die dokters uitgevind wat eintlik verkeerd was met Lady? (1)
- 1.12 Watter keuse moes die mens-ma maak ten opsigte van Lady se lewe? (1)
- 1.13 Gee EEN woord uit paragraaf 6 wat dieselfde beteken as, “buike”. (1)
- 1.14 Hoe het die dokter dit reggekry om die lem uit te trek sonder om Lady te beseer? (1)
- 1.15 Hoe lank moes Lady in die hospitaal bly? (1)

[20]

VRAAG 2: BRIEWE AAN DIE TYDSKRIF

Lees die onderstaande briewe aan die tydskrif en beantwoord die vrae.

OUERS AFSKEEP**BRIEF EEN:**

1. My hart gaan uit na die tannie wat so hartseer is omdat haar kinders haar afskeep. Ek wens ek kon Tannie die afgelope Kerstyd beter laat voel het. Tannie se kinders weet nie wat hulle het nie. Dis net so jammer dat spyt altyd te laat kom. Ek is 17, en al sit ek en my ouers ook maar partykeer vas, sal ek hulle nooit afskryf of afskeep nie. Daarvoor is ek net te lief vir hulle.

BRIEF TWEE:

2. My ouma is onlangs oorlede en ek sou enigiets moontlik doen as ek haar Kersfees en Nuwejaar by my kon hê. Kinders en kleinkinders besef nie wat hulle het as hulle nog 'n ma of ouma het nie.

BRIEF DRIE:

3. My hart gaan uit na so 'n ma. Ons het die wonderlikste ma. Al is sy 73, wil ons haar altyd by ons hê. Sy kuier naweke by ons en dis heerlik om haar met vakansie saam te neem.

[Verwerk uit: *Huisgenoot*, 21 Januarie 2010]

VRAE:

- 2.1 Watter EEN woord dui vir ons aan dat die kinders nie vir hulle ouers sorg nie? (1)
- 2.2 Verduidelik in jou eie woorde wat die volgende uitdrukking in brief een beteken:

“dat spyt altyd te laat kom.” (1)
- 2.3 Die skryfster van die eerste brief sê dat sy en haar ouers ook partykeer vassit. Dit beteken dat hulle ...

A stry.
B saam sit.
C sit dinge vas aanmekaar.
D sit en baklei. (1)

- 2.4 Volgens die tweede skryfster is twee dae baie belangrik vir haar. Noem hulle. (1)
- 2.5 Waarvan hou die skrywer van die derde brief? (1)
- [5]

EK SMAAK JOU SEL

Puik terug-skool-toe-aanbiedinge

LG KS360 [1 348,95*]

- asskerm-sleutelbord
- 2 Megapiëksel kamera met video-opname
- Gratis stereo-kopstuk

Wen 100 x R500 geskenkbewyse.
sms ACKGB190 en jou naam na 32715

Ackermans ... meer vir jou wêreld...

[Verwerk uit: *Huisgenoot*, 14 Januarie 2009]

VRAE:

- 3.1 Wie borg hierdie selfoon? (1)
- 3.2 Hoe kan jy een van die geskenkbewyse wen? (2)
- 3.3 Watter groep lesers sal op hierdie advertensie reageer? (1)

3.4 Kies die korrekte antwoord:

'n Tasskerm beteken dat jy net... om jou boodskap te stuur.

- A op die knoppe druk
- B aan die skerm raak
- C aan die skerm se knoppe druk
- D 'n valskerm gebruik

(1)

[5]

TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B: OPSOMMING**VRAAG 4**

- Som die belangrikste wenke van hoe om **GEREED VIR SKOOL TE WEES** in **SEWE** volsinne op.
- Jou opsomming moet ongeveer 60 woorde lank wees.
- Skryf die getal woorde onderaan die opsomming.

SKOOL GEREED?

Die lekker lang somervakansie het verbygevlieg en die skool begin weer een van die dae. Dit is juis goed dat jy alles moontlik doen om te sorg dat jy reg is daarvoor.

Eerstens moet jy sorg dat jou skoolklere skoon is. Verlede jaar se olievlekke en moddermerke kan maklik uitgewas word.

Dit is deesdae ook noodsaaklik dat jy jou klere duidelik merk sodat jy dit maklik kan vind as jy dit tydens sportsaktiwiteite verloor.

Maak jou skoene blink. Koop jou skoenpolitoer en gebruik dit op jou skoene ten minstens twee of drie dae voor skole begin.

Jy wil glad nie op die eerste dag by die ander leerlinge gaan vra of leen nie, daarom moet jy sorg dat jy al die skoolbehoefes het wat jy sal nodig kry en merk hulle.

Maak die plek gereed waar jy jou tuiswerk gaan doen. Gooi al die ou koerante, tydskrifte en blaai weg wat jy tydens die vakansie gelees het en maak die plek mooi skoon. Moet asseblief nie voor die venster sit nie, want jy gaan definitief nie kan konsentreer nie.

Jy wil glad nie geskel word oor die feit dat jou boeke slordig lyk nie. Sorg dus dat jy alles het wat nodig is om jou nuwe boeke mee oor te trek. Verseker dat jou boeke netjies oortrek is, veral met plastiek wat jou boek teen vetkolle beskerm.

Volg 'n paar dae voor die skole weer begin jou gewone slaaproetine sodat jy daaraan gewoond kan raak. Jou slaappatrone het verander. Jy het lekker laat geslaap en ook laat in die oggend opgestaan, maar nou moet jy betyds by die skool wees.

[Uit: *Die Huisgenoot*, 14 Januarie 2010]

AFDELING C: TAAL**VRAAG 5: WOORDSTRUKTURE**

Kyk na die prentjie hieronder en beantwoord die daaropvolgende vrae.

Ons wil graag die wêreld 'n beter plek maak ...

Voltooi die paragrawe in die linkerkantste kolom met behulp van die leidrade in die regterkantste kolom. Skryf slegs die vraagnommer en die korrekte antwoord neer.

Antwoorde in VRAAG 5.1 – 5.20 moet korrek gespel word.

Die (5.1 kind) praat (5.2 van;met;oor)	5.1	Gee die meervoudsvorm.	(1)
die toekoms. Hulle wil die wêreld	5.2	Kies die korrekte voorsetsel.	(1)
(5.3 veilig) as in die verlede maak.	5.3	Gee die vergrotende trap.	(1)
(5.4 Mev.;Mnr.;Mej.) Robyn wil graag	5.4	Kies die korrekte woord.	(1)
'n (5.5 akteur) word terwyl Odwa	5.5	Gee die teenoorgestelde geslag.	(1)
(5.6 in + dit) glo dat dit	5.6	Gee EEN woord.	(1)
(5.7 hy;sy;my) droom is om 'n	5.7	Kies die korrekte voornaamwoord.	(1)
prokureur te word.			
(5.8 Elke oggend) loop hulle	5.8	Gee EEN woord.	(1)
(5.9 baie vinnig) skool toe.	5.9	Gee die intensiewe vorm.	(1)
Hulle is net (5.10 (11)) jaar oud,	5.10	Skryf die syfers 11 in woorde.	(1)
maar hulle het (5.11 goed) idees	5.11	Gee die regte vorm.	(1)
(5.12 bv.) om (5.13 klere;kleure) vir	5.12	Skryf die afkorting voluit.	(1)
alle (5.14 klein babas) te gee.	5.13	Kies die korrekte woord.	(1)
	5.14	Gee die verkleinwoord.	(1)
Hulle is albei in (5.15 graat;graad)	5.15	Kies die korrekte homofoon.	(1)
vyf en hulle (5.16 prinsipaal) dink dat	5.16	Gee die sinoniem.	(1)
hulle baie (5.17 dom) is. Hulle gaan	5.17	Gee die antoniem.	(1)
(5.18 binnekort;kort-kort; kortliks)	5.18	Kies die regte woord.	(1)
eksamens skryf.			
Dis die (5.19 een) jaar dat hulle	5.19	Gee die regte vorm.	(1)
(5.20 saam + werk) vir 'n beter	5.20	Gee die samestelling.	(1)
toekoms en ek is seker hulle gaan			
sukksesvol wees.			

[20]

VRAAG 6: SINSTRUKTURE

- Kyk na die prentjie.
- Lees die sinne in die linkerkantse kolom.
- Gebruik die leidrade in die regterkantse kolom.
- Skryf die sinne korrek oor.

(6.1 Gaan sit my goed terug!)	6.1	Skryf die sin oor in die ontkennde vorm. (2)
(6.2 Grietjie het eetgerei verkoop.)	6.2	Skryf die sin oor in die lydende vorm. (2)
(6.3 Grietjie het drie toonbanke.)	6.3	Skryf die sin oor in die verlede tyd. (1)
(6.4 Ma is baie kwaad.)	6.4	Skryf die sin in die toekomstige tyd. (1)
(6.5 Ma is baie kwaad.)	6.4	Skryf die sin in die toekomstige tyd. (1)
(6.6 Ma sê: "Jy moet my goed terug sit.)	6.5	Skryf in die indirekte rede. (2)
(6.7 Die kinders sit alles <u>op die drie toonbanke.</u>)	6.7	Stel die vraag op sodat die onderstreepte gedeelte die antwoord vorm. (2)
(6.8 Ma vra of hulle haar goedere buite verkoop.)	6.8	Skryf die sin in die direkte rede. (2)
(6.9 Hammie help vir Grietjie. (want) Hulle het geld nodig.	6.9	Verbind die sinne soos aangedui. (1)
(6.10 Hulle het 'n plan beraam.)	6.10	Skryf die sin oor in die teenwoordige tyd. (1)
Grietjie en Hammie verkoop ma se goed. (6.11 Grietjie en Hammie is besig om ...)	6.11	Voltooi die sin. (2)
6.12 Hulle verkoop ma se goed (op die sypaadjie) (stilletjies) (elke Saterdag)	6.12	Skryf die sin met die korrekte woordorde oor. (1)
6.13 Ma is baie kwaad. (tog) Sy wil sommer lag.	6.13	Verbind die sinne soos aangedui. (1)

VRAAG 7: REDIGERING

Kyk na die prentjie en beantwoord die vrae.

- Lees die sinne in die linkerkantse kolom.
- Gebruik die leidrade in die regterkantse kolom.
- Skryf die sinne korrek oor.

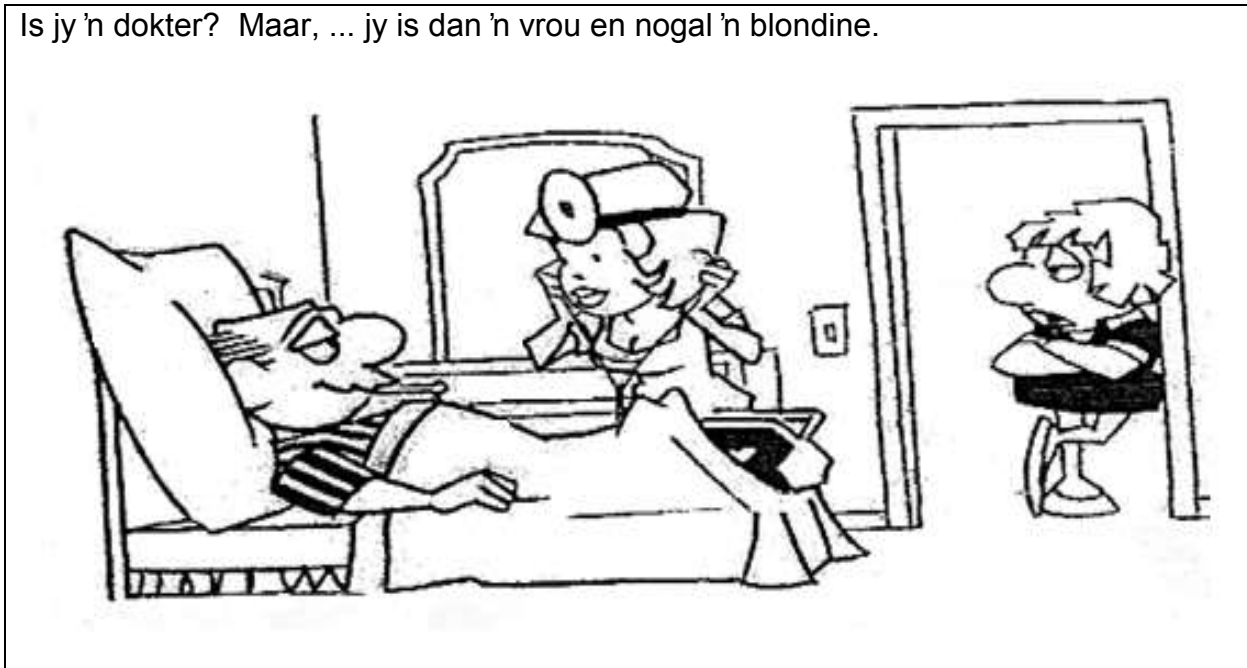
7.1	My vrou kom nie vandag.	7.1	Verbeter die ontkenningsfout. (1)
7.2	Die oom luister (vir/na) die man.	7.2	Kies die korrekte voorsetsel. (1)
7.3	My vrou kom nie, want (hy/sy) is besig.	7.3	Kies die korrekte voornaamwoord. (1)
7.4	My vrou se dat alles tevergeefs is.	7.4	Maak die spelfout reg.. (1)
7.5	Hy behoort om sy vrou saam te bring.	7.5	Korrigeer die taalfout. (1)
7.6	Die man vra: "Waar is jou vrou"	7.6	Vul die ontbrekende leesteken in. (1)
7.7	Trou is nie ringe koop nie.	7.7	Verbeter die idiomatiese uitdrukking. (1)
7.8	Daar is baie <u>intresante</u> dinge om te doen.	7.8	Maak die spelfout reg. (1)
7.9	They must learn to communicate.	7.9	Vertaal die sin in Afrikaans. (2)

[10]

VRAAG 8: KRITIESE TAALBEWUSTHEID

Kyk na die strokiesprent en beantwoord die vrae.

Is jy 'n dokter? Maar, ... jy is dan 'n vrou en nogal 'n blondine.

8.1 Wat kan jy uit die vrou se woorde aflei?

Kies die korrekte antwoord.

- A Sy is opgewonde.
- B Sy is jaloers.
- C Sy is bekommerd.
- D Sy is hartseer.

(1)

8.2 Vul die ontbrekende woord in.

Die man se gesigsuitdrukking bewys dat hy ... is.

(1)

8.3.1 Die vrou kan nie glo dat die dokter 'n vroumens is. Sy het ook blonde hare.

Hierdie is 'n voorbeeld van

(1)

8.3.2 Wat word deur die vrou se woorde geïmpliseer?

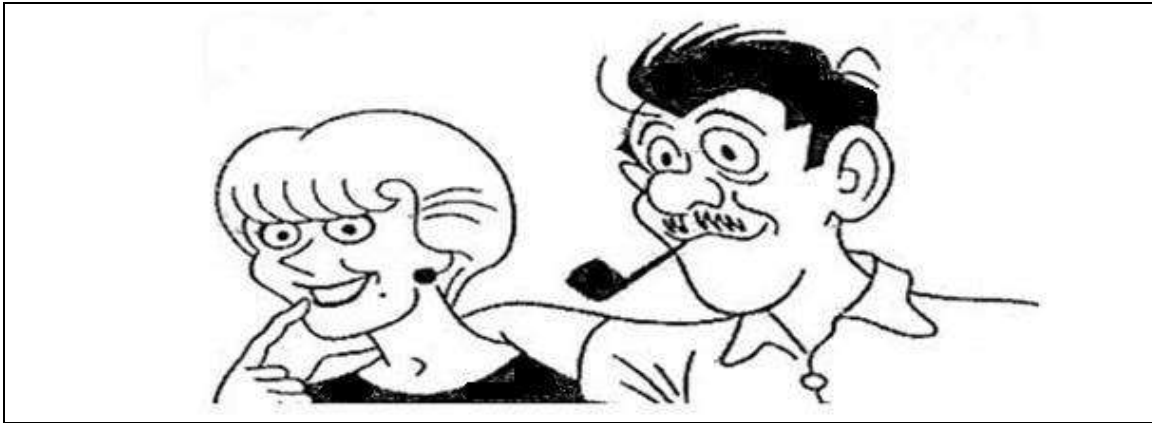
(2)

[5]

VRAAG 9: KYK EN KOMMUNIKEER

- Kyk na die prente.
- Lees die situasie.
- Voer elke keer die opdrag uit.

SITUASIE: Ben mag nie rook nie. Dit is glad nie goed vir sy gesondheid nie. Babsie hou nie daarvan nie en sy het hom op heterdaad betrap.

- 9.1 OPDRAG: Wat sal Babsie aan haar man sê? Voltooi die sin in ongeveer 10 woorde.

Babsie: "Ben, ..."

(2)

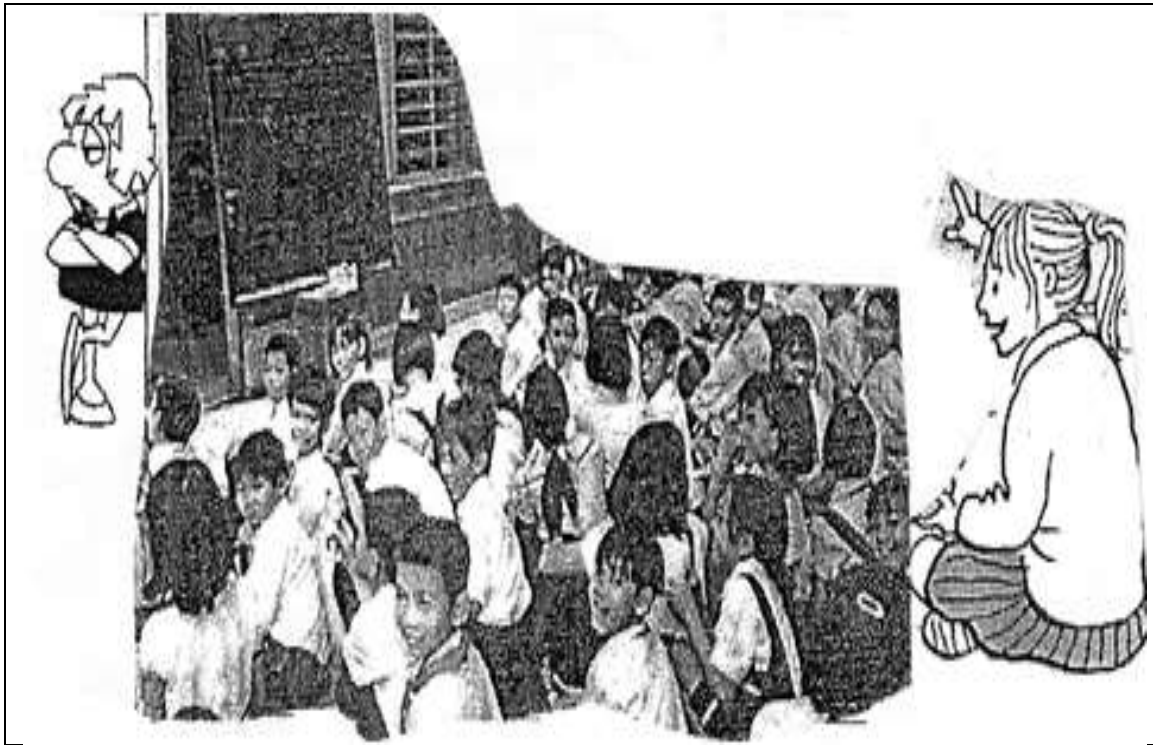
- 9.2 Kies die korrekte antwoord:

Babsie het Ben "op heterdaad betrap" beteken dat ...

- A sy hom gevang het terwyl hy besig was met iets verkeerd.
- B sy hom gewaarsku het oor iets.
- C sy hom gewaarsku het om 'n goeie daad te doen.
- D sy hom gevang het toe hy net klaar gerook het.

(1)

SITUASIE: Linda wil dringend die toilet gebruik en sy moet toestemming van die onderwyseres kry.

- 9.3 OPDRAG: Wat sal sy aan die onderwyseres sê as sy die klaskamer wil verlaat? Voltooi die sin in ongeveer 10 woorde.

Linda: “Mevrou, ...”

(2)
[5]

TOTAAL AFDELING C: 60

GROOTTOTAAL: 100